

Özkan BALCI
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

Ceza Muhakemesinde
TEMEL İLKELER
VE
KANUN YOLLARI

- * Temel İlkeler
- * Kanun Yolları
- * İBK ve CGK Kararlarının İçtihat Etkisi
- * Adli İstatistikler

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ..... xi

ÖNSÖZ xiii

I- CEZA MUHALEMESİNDE TEMEL İLKELER 1

- 1- Kanunilik İlkesi 4
- 2- Masumiyet Karinesi 43
- 3- Orantılılık ve Ölçülülük 48
- 4- Adil Yargılanma Hakkı İlkesi 58
- 5- Derhâllik (İvedilik) İlkesi 67
- 6- Aleniyet İlkesi 70
- 7- Savunma Hakkı ve Silahların Eşitliği İlkesi 75
- 8- Çelişmeli Yargılama İlkesi 85
- 9- Doğrudanlık ve Sözlülük İlkesi 92
- 10- Maddi Gerçeğin Araştırılması İlkesi 97
- 11- Şahsılık İlkesi 105
- 12- Kusur İlkesi 111
- 13- Vicdani Kanaat İlkesi 123
- 14- Şüpheden Sanık Yararlanır (In Dubio Pro Reo) İlkesi 130
- 15- Sonuç: Cezasızlık ile Keyfilik Arasında - İlkelere Dayalı Ceza
Adaleti - Hakkaniyet 150

II- KANUN YOLLARI 153

1. KANUN YOLLARINA İLİŞKİN GENEL AÇIKLAMALAR 153

- 1.1. KANUN YOLLARINA BAŞVURMANIN ETKİLERİ 155
- 1.2. KANUN YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI (CMK 260) 158
 - 1.2.1. Kanun Yollarına Hâkim Kararları Ve Mahkeme Kararları
Aleyhine Başvurulabilir 158
 - 1.2.1.1. Savcılık kararları ve işlemleri 159
 - 1.2.1.2. Hâkim kararları 160
 - 1.2.1.3. Mahkeme kararları 161
 - 1.2.2. Kanun Yollarına Başvurabilecek Olanlar 161

1.3. AVUKATIN BAŞVURMA HAKKI (CMK 261)	165
1.4. YASAL TEMSİLCİNİN VE EŞİN BAŞVURMA HAKKI (CMK 262)	170
1.5. TUTUKLUNUN KANUN YOLLARINA BAŞVURMASI (CMK 263)	171
1.6. KANUN YOLUNUN BELİRLENMESİNDE YANILMA (CMK 264)	173
1.7. CUMHURİYET SAVCISININ BAŞVURU SONUCUNUN KAPSAMI (CMK 265)	174
1.8. BAŞVURUDAN VAZGEÇİLMESİ VE ETKİSİ (CMK 266)	175
2. OLAĞAN KANUN YOLLARI.....	176
2.1. İTİRAZ	177
2.1.1. İtiraz Olunabilecek Kararlar (CMK 267)	177
2.1.2. İtiraz Usulü Ve İnceleme Mercileri (CMK 268)	184
2.1.3. İtirazın Kararın Yerine Getirilmesinde Etkisi (CMK 269).....	186
2.1.4. İtirazın Cumhuriyet Savcısına Ve Karşı Tarafa Tebliği İle İnceleme Ve Araştırma Yapılması (CMK 270).....	187
2.1.5. Karar (CMK 271)	188
2.2. İSTİNAF	189
2.2.1. İstinaf Edilebilecek ve Edilemeyecek Kararlar (CMK 272).....	189
2.2.2. İstinaf İstemi Ve Süresi (CMK 273).....	191
2.2.3. Eski Hâle Getirme Süresi İçinde İstinaf Süresinin İşlemesi (CMK 274)	195
2.2.4. İstinaf Başvurusunun Etkisi (CMK 275)	198
2.2.5. İstinaf İsteminin Hükmü Veren Mahkemece Reddi (CMK 276).....	198
2.2.6. İstinaf İsteminin Tebliği Ve Cevabı (CMK 277)	200
2.2.7. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesinde Tevzii (CMK 278).....	200
2.2.8. Dosya Üzerinde Ön İnceleme (CMK 279)	202
2.2.9. Bölge Adliye Mahkemesinde İnceleme Ve Kovuşturma (CMK 280).....	203

2.2.10. Duruşma Hazırlığı (CMK 281)	218
2.2.11. İstisnalar (CMK 282)	220
2.2.12. Sanık Lehine Başvurma Hâlinde Verilecek Hüküm (CMK 283).....	222
2.2.13. Direnme Yasağı (CMK 284).....	224
2.2.14. Özel Kanunların Temyize İlişkin Hükümleri (CMK 285).....	225
2.3. TEMYİZ	225
2.3.1. Temyiz Edilebilecek ve Temyiz Edilemeyecek Kararlar (CMK 286).....	227
2.3.2. Hükümden Önceki Kararların Temyizi (CMK 287).....	251
2.3.3. Temyiz Nedeni (CMK 288).....	252
2.3.4. Hukuka Kesin Aykırılık Hâlleri (CMK 289)	254
2.3.5. Sanığın Yararına Olan Kurallara Aykırılık (CMK 290)	255
2.3.6. Temyiz İstemi Ve Süresi (CMK 291)	256
2.3.7. Eski Hâle Getirme Süresi İçinde Temyiz Süresinin İşlemesi (CMK 292)	258
2.3.8. Temyiz Başvurusunun Etkisi (CMK 293)	258
2.3.9. Temyiz Başvurusunun İçeriği (CMK 294)	258
2.3.10. Temyiz Gerekçesi (Mülga CMK 295)	264
2.3.11. Temyiz İsteminin Kabule Değer Sayılmamasından Dolayı Hükümü Veren Mahkemece Reddi (CMK 296)	264
2.3.12. Temyiz Dilekçesinin Tebliği Ve Cevabı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Görevi (CMK 297)	265
2.3.13. Temyiz İsteminin Reddi (CMK 298)	266
2.3.14. Duruşmalı İnceleme (CMK 299)	267
2.3.15. Duruşmada Usul (CMK 300).....	268
2.3.16. Temyizde İncelenecek Hususlar (CMK 301).....	268
2.3.17. Temyiz İsteminin Esastan Reddi Veya Hükümün Bozulması (CMK 302).....	274
2.3.18. Yargıtay’ca Davanın Esasına Hükmedilecek Hâller, Hukuka Aykırılığın Düzeltilmesi (CMK 303)	274
2.3.19. Yargıtay Kararının Gönderileceği Merci (CMK 304)	276

2.3.20. Yargıtay’da Hükümün Açıklanması (CMK 305).....	277
2.3.21. Hükümün Bozulmasının Diğer Sanıklara Etkisi (CMK 306).....	277
2.3.22. Davaya Yeniden Bakacak Mahkemenin İşlemleri (CMK 307).....	279
3. OLAĞANÜSTÜ KANUN YOLLARI	281
3.1. CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZ YETKİSİ.....	282
3.1.1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının İtiraz Yetkisi (CMK 308)	282
3.1.2. Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının İtiraz Yetkisi (CMK 308/A)	287
3.2. KANUN YARARINA BOZMA	288
3.2.1. Kanun Yararına Bozma (CMK 309)	290
3.2.2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının Kanun Yararına Başvurması (Madde 310)	291
3.3. YARGILAMANIN YENİLENMESİ.....	291
3.3.1. Hükümlü Lehine Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri (CMK 311).....	293
3.3.2. Sanık Veya Hükümlünün Aleyhine Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri (CMK 314).....	300
3.3.3. Yargılamanın Yenilenmesine Engel Olmayan Hâller CMK 313).....	301
3.3.4. Yargılamanın Yenilenmesinin Kabul Edilmeyeceği Hâl (CMK 315).....	301
3.3.5. İnfazın Geri Bırakılması Veya Durdurulması (CMK 312).....	302
3.3.6. Bir Suça Dayanan Yenileme İstemlerinin Kabulü Koşulları (CMK 316).....	302
3.3.7. Yenileme İstemi Hakkında Uygulanacak Hükümler (CMK 317).....	302
3.3.8. Yenileme İsteminin Kabule Değer Olup Olmadığı Kararı Ve Mercii (CMK 318)	303

3.3.9. Yenileme İsteminin Kabule Değer Görülmemesi Nedenleri Ve Kabulü Hâlinde Yapılacak İşlem (CMK 319).....	304
3.3.10. Delillerin Toplanması (CMK 320).....	305
3.3.11. Yenileme İsteminin Esassız Olmasından Dolayı Reddi, Aksi Takdirde Kabulü (CMK 321)	305
3.3.12. Duruşma Yapılmaksızın Yenileme İsteminin İncelenmesi (CMK 322)	306
3.3.13. Yeniden Duruşma Sonucunda Verilecek Hüküm (CMK 323).....	307
III- YARGITAY İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME VE YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARLARININ İÇTİHAT ETKİSİ	309
VII- ADLİ İSTATİSTİKLER - 2024 YILI	313
KAYNAKLAR.....	319